

Ansvar for egen læring

Ansvar for egen har en fremtredende plass i vår skole– **en utfordring for elever med AD/HD.**

”en av lærernes oppgaver er å bidra til at den enkelte elev og student styrker sin læringskompetanse, slik at de blir i bedre stand til å styre og kontrollere egen læring”
(Roar C Pettersen, 2008).

For mange personer med AD/HD har dette skapt problem fordi det legges for mye ansvar over på eleven. AD/HD er først og fremst en vanske som dreier seg om styring og kontroll og som blant annet påvirker oppmerksomhet og motivasjon. Når skolen har som mål om å gjøre elevene i bedre stand til å kontrollere og styre egen læring, og skoledagen, timer og læringsaktivitetene er lagt opp etter dette, kan dette kanskje være noe av forklaringen på hvorfor det er vanskelig for personer med AD/HD å mestre skolehverdagen. Ansvar for egen læring handler om å lære strategier for å lære. Dette krever i følge Bjørgen at eleven har:

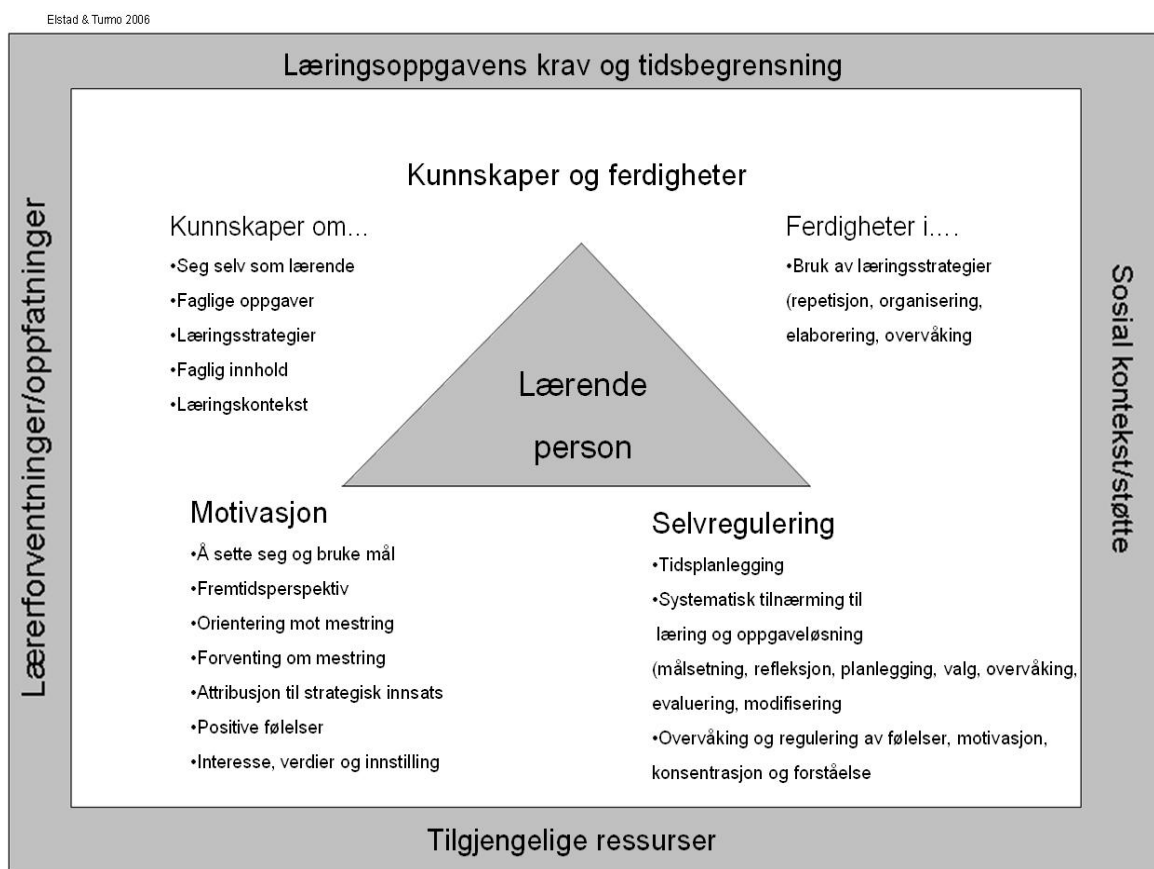
- Kunnskap om læreprosessen og egne læreprosesser
- Kunnskap om hvor kilder finnes og hvordan de skal brukes
- Kunnskap om læring ved samarbeid med andre
- Kontroll over egen arbeidstid og egen arbeidsinnsats
- Kunnskap om målet for læring og kriterier for hva som er godt og hva som er dårlig
- Kunnskap om hvordan en skal framstille/framføre resultatet av sitt læringsarbeid
- Motivasjon for arbeidet og utholdenhet til å gjennomføre det
- Selvtillit og personlig trygghet til å kunne påta seg læringsarbeidet (Bjørgen 1991, 2001).

Bjørgens punkter viser at det er et gjensidig forhold mellom selvvurdering, forventninger og motivasjon på den ene siden og medansvar for egen læring på den andre siden.

For at elevene skal kunne ta ansvar for læringsarbeidet må de være motiverte, oppgaveorienterte, trygge og ha forventninger om å lykkes (Skålvik&Skålvik2005).

Elstad & Turmo skisserer en modell som illustrer et helhetlig perspektiv på læring hvor man vektlegger faktorer både hos individet og systemet.

Nettartikkel fra www.statped.no/adhd Revidert sist av fagredaksjonen 18. desember 2009: Arnesen, Peter; Kvilhaug, Gidske; Høigaard, Bjørgulv; Skram, Kirsten. Kontakt redaksjon@statped.no for bruk av fagstoffet og for tilbakemeldinger, sist oppdatert av nettredaksjonen 26. oktober 2011.

I modellen vektlegger man sammenheng mellom lærerforventninger/krav, tidsbegrensning og sosial kontekst på den ene siden og elevens ressurser, kunnskap motivasjon og selvregulering på den andre siden. For personer med AD/HD vil de kritiske faktorer være de som er plassert under trekanten i modellen og som omhandler motivasjon og selvregulering. Dette er område som krever at det legges vekt på kompensierende tiltak.

Litteratur

Bjørgen, Ivar (1991): Ansvar for egen læring. Trondheim. Tapir

Elstad, E. Og Turmo, A.(red). (2006). Læringsstrategier. Søkelys på lærernes praksis. Oslo: Universitetsforlaget.

Pettersen, Roar C (2008): Kvalitetslæring i høyere utdanning. Innføring i problembasert - og praksisbasert pedagogikk. Oslo: Universitetsforlaget

Skålvik, E.M. og Skålvik, S (2005): Skolen som læringsarena. Selvoppfatning, motivasjon og læring. Oslo: Universitetsforlaget